

kladny, nýbrž každá u jiné vzájemnému zúčtování jich nepřekáží. Odvolací soud správně uvedl, že zápočet pohledávky, kterou někdo má proti některé státní pokladně, s pohledávkou jiné státní pokladny, stanovená ve druhé větě § 1441 obč. zák., jest stanovena jen ve prospěch státu v zájmu spořádaného státního účetnictví a že nepřekáží tomu, by stát svůj dluh splatný u jedné své pokladny nezapočítal na pohledávku jiné pokladny. V souzeném případě ovšem svrchu zmíněná exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky Gustava R-a ze stavební podpory byla bernímu úřadu v Č. pro pohledávku státu za Gustavem R-em na dlužných daních a náhradě za neprávem vyměněné polské marky povolena usnesením okresního soudu v Č. ze dne 28. ledna 1926, tedy teprve po té, když Gustav R. ze své pohledávky ze stavební podpory za ministerstvem sociální péče postoupil žalobci zažalovanou částku 30.000 Kč. Než ani tento postup nepřekážel zúčtování i této postoupené částky. Státu jako postoupenému dlužníku zůstaly podle § 1394 obč. zák. všechny námitky proti postoupené pohledávce a byl podle § 1442 obč. zák., jak dovolání právem uvádí, oprávněn na postupní pohledávku započísti pohledávku, kterou v době postupu měl proti postupiteli Gustavu R-ovi. Žalobce musí tedy v těchto mezích trpěti zápočet provedené státem a žaloba byla by odůvodněna jen nad meze oprávněného zápočtu. Pro rozhodnutí sporu jest tedy třeba zjistiti, jakou pohledávku měl stát proti Gustavu R-ovi v době postupu. To se dosud nestalo a výše její v řečené době není zřejma ani z výkazu nedoplatků, který byl titulem této exekuce, neboť výkaz ten jest teprve ze dne 26. ledna 1926. Jest proto odůvodněnou i výtku neúplnosti řízení v tomto směru dovolatelkou uplatňovaná.

Čís. 13586.

Správce konkursní podstaty může býti odsouzen nehledíc ke stavu konkursního řízení k placení pohledávky za podstatou do 14 dnů pod exekucí, je-li pohledávka určena a splatna, a není-li nedostatečnost podstaty k úplnému krytí zřejma, a jen tehdy, když konkursní správce namítal nedostatečnost podstaty, jest v případě jeho odsouzení vysloviti, že je povinen zaplatiti podle stavu jmění konkursní podstaty.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, Rv I 25/34.)

V domě žalující banky měl najaty místnosti Bedřich R., na jehož jmění byl dne 23. prosince 1932 vyhlášen úpadek. Dopisem ze dne 30. prosince 1932 dal správce konkursní podstaty Bedřicha R-a žalobkyni řádnou čtvrtletní výpověď z nájmu. Nájemné za první čtvrtletí 1933 (v částce 5.227 Kč) nebylo zaplacen. Žalobě proti správci úpadekové podstaty Bedřicha R-a o zaplacení 5.227 Kč procesní soud prvního stupně vyhověl uznáv žalovanou stranu povinnou zaplatiti žalobkyni zažalovanou částku s 6% úroky od 2. ledna 1933 do zaplacení a útraty sporu do 14 dnů pod exekucí. Odvolací soud vyhověl odvolání žalované konkursní podstaty potud, že uznal žalovanou stranu povinnou zaplatiti žalobkyni zažalovaných 5.227 Kč s příslušnými úroky, jakož

i útraty sporu a to pod exekucí na svršky v zájemném protokole dne 12. dubna 1933 zájemně popsané do 14 dnů, jinak na ostatní jmění podle ustanovení konkursního řádu. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Žalobkyně vymohla si zákonné zástavní právo na svršky a zařízení úpadce v jeho obchodních místnostech a proto může na základě tohoto rozsudku uplatňovati toto zákonné právo na těchto svršcích a měla žalobní prosba zníti, že má úpadková podstata býti odsouzena, by zažalovanou pohledávku zaplatila pod exekucí na tyto vnesené svršky, kdežto nárok na zaplacení pod exekucí vůbec je neoprávněn, neboť pohledávky v konkursu vyjma právě případ práv odlučovacích nemohou dojíti jinak uspokojení než podle předpisů úpadkového řádu, t. j. rozdělením konkursní podstaty, exekuce proti konkursní podstatě je však vyloučena. Proto bylo vysloveno, že pohledávku lze vymáhati exekucí jen na svršky a kdyby výtěžek jich ku úplnému zaplacení nestačil, na ostatní jmění úpadcovo podle ustanovení konkursního řádu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované, vyhověl však dovolání žalobkyně a obnovil rozsudek prvního soudu až na výrok o úrocích. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Dovolatelka uplatňuje právem dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 č. 4 c. ř. s., pokud odvolací soud změnil rozsudek prvního soudu a vyslovil, že žalovaná strana je povinna zaplatiti zažalovanou částku s úroky a útratami sporu první stolice do 14 dnů pod exekucí »na svršky zájemně popsané (§ 1101 obč. zák.), jinak na ostatní jmění podle ustanovení konkursního řádu«. Odvolací soud nepřihlížel tu k ustanovení §§ 50 a 126 konk. ř. Podle § 50 (1) a (2) konk. ř. mají především z konkursní podstaty býti zapraveny pohledávky za podstatou, a nemohou-li býti uspokojeny úplně, mají hotové výdaje přednost před ostatními pohledávkami, a tyto mezi sebou jest uspokojiti poměrně. Podle § 126 konk. ř. mají býti věřitelé podstaty uspokojeni, nehledíc ke stavu řízení, jakmile byly jejich nároky určeny a jsou splatny, a je na správci podstaty pečovat o to, aby měl pro uspokojení věřitelů podstaty včas po ruce potřebné hotovosti. Odpírá-li nebo protahuje-li správce uspokojení věřitelů podstaty, mohou tito žádati za odpomoc u konkursního komisaře, nebo mohou své nároky proti správci podstaty vymáhati žalobou a exekucí. Byla tedy žalobkyně oprávněna hned k žalobě a nemusela se dožadovati odpomoci u konkursního komisaře, jak žalovaná strana v dovolací odpovědi míní; také nebylo povinností žalující strany, by dokazovala postačitelnost úpadkové podstaty, nýbrž bylo naopak na žalované straně, aby ve sporu namítla, že podstata nestačí k úplnému krytí všech pohledávek za podstatou. To v řízení před první stolicí neučinila, nýbrž uplatňuje námitku tu teprve v dovolací odpovědi, takže dovolací soud nemůže k ní přihlížeti (§§ 482 odstavec první a 513 c. ř. s.). Nejvyšší soud dovodil v rozhodnutí č. 12311, že správce podstaty může býti odsouzen nehledíc ke stavu konkursního řízení k placení pohledávky za podstatou do čtrnácti dnů pod exekucí, je-li pohledávka určena a splatna, a není-li nedostatečnost podstaty k úplnému krytí

zřejmě, a že jen tehdy, kdyby správce namítal nedostatečnost podstaty, bylo by v případě jeho odsouzení vysloviti, že je povinen zaplatiti podle stavu jmění konkursní podstaty. V podobném smyslu vyznělo již také dřívější rozhodnutí čís. 5958 sb. n. s. Týž názor zastávají i Bartsch-Pollak (z roku 1927, str. 661, k dřívějšímu § 124 konk. ř.) a Lehmann (str. 393 a 394, k dřívějšímu § 47 konk. ř. a str. 665, k dřívějšímu § 124 konk. ř., který na prvním místě svůj názor podrobně odůvodňuje); dále Rintelen »Handbuch«, str. 332 a Neumann ve svém komentáři k c. ř. s. z roku 1928 k § 409 c. ř. s., str. 1169. Nejvyšší soud nemá důvodu, aby se v tomto případě od zmíněných svých rozhodnutí uchýlil a dodává k důvodům tam uvedeným ještě toto: Procesní soud nemůže podle zásady projednací sám od sebe zkoumati, zda podstata k uspokojení žalujícího věřitele stačí. Ani žalobce nemůže znáti stav podstaty. Nemůže si tedy voliti dobu, kdy by měl podle postačitelnosti podstaty žalovati o plné uspokojení. Vše to jest přenechati námitce správcově, jenž stav podstaty znáti musí a jehož věcí jest, by nedostatečnost podstaty namítal. Neučinil-li tak a byla-li pohledávka za podstatou určena a je-li splatna, musí býti žalobě vyhověno a musí býti určena i lhůta k plnění podle § 409 c. ř. s. V tom směru nezná zákon při pohledávkách za podstatou nějaké výhody pro správce podstaty. Pro názor tuto hájený lze uvést ještě tyto úvahy: Podle § 126 (3) konk. ř. může věřitel podati žalobu proti správci nejen tehdy, když tento odpírá uspokojení, na nř. — jak tomu bylo v souzeném případě — proto, že upírá pohledávce vlastnost »pohledávky za podstatou«, ale i tehdy, když správce p r o t a h u j e uspokojení. V takovém případě záleží tedy věřiteli na tom, by nabyt exekučního titulu se všemi náležitostmi § 7 exek. ř. a takto donutil správce k plnění b e z p r ů t a h u. Kdyby i v takovém případě mohl býti správce odsouzen k plnění jen »způsobem určeným v konkursním řádu«, neměla by žaloba věřitelova podaná pro průtahy správcovy zcela žádného významu, protože by správce mohl protahovati uspokojení dále a věřitel by se zase musil dožadovati odpomoci u konkursního komisaře, nebo vyžadovati si vysvědčení o postačitelnosti podstaty (§ 55 exek. ř.), při čemž by zase — nemoha znáti stav podstaty — nevěděl, kdy a kolikrát by měl zakročovati a takové vysvědčení žádati (sr. také rozhodnutí čís. 3756 sb. n. s.). V zákoně není podkladu pro úsudek, že by, co do otázky postačitelnosti podstaty a co do lhůty k plnění mělo býti jinak nakládáno žalobou pro odpírání a jinak žalobou pro průtah uspokojení. Jakým způsobem se může brániti správce proti exekuci při nepostačitelnosti podstaty, bylo také již vyloženo v rozhodnutí čís. 5958 sb. n. s. Ježto v souzeném případě — jak již řečeno — správce zmíněnou námitku včas nevznesl, není překážky, by nebyla žalovaná strana odsouzena k zaplacení podle § 126 (3) konk. ř. a § 409 c. ř. s. do 14 dnů pod exekuci, a to jak co do žalobní pohledávky, tak co do útrat, jako jejího příslušenství (§ 912 obč. zák., § 54 druhý odstavec j. n. a § 216 čís. 4 ex. ř.). Pokud odvolací soud odsoudil žalovanou k zaplacení zažalované částky do 14 dnů pod exekuci na svršky zájemně popsané, přehlédl, že žalobkyně z toho důvodu nežalovala, nýbrž podala žalobu podle § 126 (3) konk. ř., a že nepřizpůsobila žalobní žádost ustanovení § 12 konk. ř. (sr. opět rozh. čís. 12311 sb. n. s.).